

» Pripravila: Dr. Simona Kostanjšek Brglez, ZRC SAZU, Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta

KULTURNA DEDIŠČINA

UMETNOST
ZA
TURIZEM

Prispevek je nastal v okviru projekta Umetnost za turizem. Umetnostnozgodovinske vsebine kot podlaga razvoju trajnostnega turizma Vzhodne Slovenije, ki ga sofinancirata Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport RS in Evropski sklad za regionalni razvoj, ter v okviru raziskovalnega programa Slovenska umetnostna identiteta v evropskem okviru (P6-0061), ki ga iz državnega proračuna sofinancira Javna agencija za raziskovalno dejavnost RS.

Cerkev sv. Lucije v Studenicah

Podružnična cerkev

sv. Lucije stoji na obzidanem pokopališču nad Studenicami, na levem bregu reke Dravinje.

V drugi polovici 17. stoletja zgrajena cerkev je tesno povezana s studeniškimi dominikankami. Največ zaslug za njeno gradnjo ima takratna priorica **Helena Mirkoč pl. Mirković**, ki naj bi jo bila po legendi dala postaviti v zahvalo za ozdravljenje oči.

Cerkev je 9. septembra 1686 posvetil ljubljanski škof **Sigmund Krištof grof Herberstein**. V tretji četrtini 18. stoletja so tudi v Studenicah potekale vizitacije goriškega nadškofa **Karla Mihaela grofa Attemsa**. Pooblaščen vizitator je 8. julija 1756 poleg samostanske cerkve sv. Treh kraljev

vizitiral tudi podružnično cerkev sv. Lucije, za katero so skrbele redovnice. Imela je pet oltarjev, sv. Lucije, sv. Ane, sv. Antona Padovanskega, sv. Marije in sv. Janeza Nepomuka.

Zgled zgodnjebaročne arhitekture

Cerkev, ki je zgled zgodnjebaročne arhitekture, sestavljajo v tlorisu pravokotna ladja z rahlo izstopajočima pravokotnima kapelama, kvadraten fasadni zvonik in tristrano zaključeno, kot ladja širok prezbiterij z zakristijo ob severni steni. Notranjščina cerkve učinkuje

Studenice, cerkev sv. Lucije

Pogled proti prezbiteriju z velikim oltarjem

prostorno. Ladja in prezbiterij sta banjasto obokana.

Kot arhitektura je tudi oprema cerkve lep zgled zgodnjebaročne umetnosti. Najstarejši oltar, posvečen sv. Janezu Nepomuku, postavljen ob južno steno ladje, je arhitekturno strogo zasnovan in je skoraj povsem brez ornamentike. Vse figure na njem so povprečno delo, medtem ko je titularni svetnik, ki je

Oltar sv. Janeza Nepomuka

mlajši, kakovostnejši in je delo konjiškega kiparja **Mihaela Pogačnika**.

Ob severno steno ladje je postavljen malo mlajši oltar sv. Antona Padovanskega iz leta 1679, ki ga je naročila priorica **Ana Marija Petschacher**. Tukaj oltarno arhitekturo že dopolnjuje ornament, ki pa je še ploskovit. Oltarna slika sv. Antona je povprečno delo iz druge polovice 19. stoletja. Manjša slika v atiki prikazuje čudež sv. Antona – upodobljen je trenutek, ko se mu je heretikova mula priklonila in tako izkazala spoštovanje Bogu. Heretik se je presenečen nad

tem dogodkom spreobrnil v katolištvo. Slavoločna oltarja sta pendanta. Leta 1675 ju je dala postaviti takrat še namestnica priorice Ana Marija Petschacher. Levi je posvečen sv. Ani Samotretji. Z njega je bilo konec 20. stoletja odtujenih pet od skupno desetih figur. Levi, Mariji posvečen oltar, izstopa po figuralni skupini. Vidimo namreč Marijo v vlogi zaščitnice dominikanskega reda, ki pod svoj plašč sprejema dominikance in dominikanke.

Najmlajši med oltarji

Najmlajši med oltarji je veliki oltar sv. Lucije, katerega naročnik ni znan. V nasprotju z oltarji v ladji je bolj prostorsko zasnovan. V tlorisu konkavno upognjen nastavek, dopolnjen z bogatim akantom, ima že vse značilnosti baročnih oltarjev. Ob uvita stebra, ki nosita razgibano ogredje z atiko, so postavljene vitke figure, ki več niso v podrejeni vlogi kot pri starejših oltarjih, ampak so že baročno razgibane in s kretnjami povečujejo sceniski učinek celote. Osrednjo nišo zapolnjuje bogat okvir s sliko sv. Lucije, ki je kot oltar nastala v poznem 17. stoletju. Proporci svetničinega telesa

so še manieristični, vendar je njena draperija že baročno razvihrana. Sv. Lucija je postavljena v idilično krajino, nad njo pa se iz nebeške sfere spuščajo angeli, ki ji nad glavo pridržujejo nebeško krono. Eden od njih drži v rokah tudi palmo njenega mučeništva. Povsem baročno sta na sliki občutena patos svetničnih kretenj in čustveni zanos. Sv. Lucija si predse pridržuje krožnik, na katerem so njene izravnane oči. V atiki je sočasna slika Marijinega kronanja v nebesih.

In druga oprema?

Od opreme je v cerkvi še kvalitetna intarzirana baročna klop, orgelska omara z doprskim kipom zavetnice cerkvene glasbe sv. Cecilije iz druge polovice 17. stoletja, prižnica iz druge četrtine 18. stoletja ter Križani iz druge polovice 19. stoletja. Omembe vredno je tudi poslikano vratno krilo z doprsmo upodobitvijo sv. Lucije v zgornjem in s cvetnim buketom v spodnjem polju.

Cerkev sv. Lucije s pokopališčem na vzpetini nad Studenicami daje kraju pomemben ambientalni poudarek.

Pogled proti koru z orglami

» Pripravil: Milan Sternad iz Makol, fotograf in strasten zbiratelj starih fotografij in razglednic domačega in okoliških krajev.

ZAKLADNICA STARIH FOTOGRAFIJ

Mauta v Makolah, v sedemdesetih letih

STARE RAZGLEDNICE

Razglednica Oplotnice leta 1971